

PRAKTIČNO USPOSABLJANJE Z DELOM (PUD) V VRTCU V 4. LETNIKU SSI-PREDŠOLSKA VZGOJA

V SSI-predšolska vzgoja šola usposablja strokovni kader za delo v vrtcu, zato je pomemben del izobraževanja tudi praktično usposabljanje z delom (v nadaljevanju PUD) v vrtcu. Poklicna matura vključuje kot zaključek šolanja tudi praktični del - izpitni nastop z zagovorom (4. predmet poklicne mature), ki se pretežno izvede v vrtcu. Z njim dijaki-nje dokazujejo strokovno usposobljenost za delo v vrtcu.

NALOGE, DOLŽNOSTI DIJAKOV NA PUD:

- Dijaki-nje v 4. letniku opravljajo 190 ur praktičnega usposabljanja v vrtcu. Opravljajo ga po terminskem razporedu (glej prilogo). V izbranem vrtcu, enoti vrtca (pri vodji enote) se zglasijo prvi dan opravljanja PUD, ob 8:00 zjutraj.
- V šolskem letu 2020/2021 bodo dijaki opravljali PUD v več strnjenih delih. Obvezna je 100% prisotnost na PUD. Morebitne, upravičene odsotnosti (npr. bolezni, zdravniški pregledi, zobozdravnik, obravnave na sodišču in drugih ustanovah ipd.) morate nadomestiti v času šolskih počitnic; s predhodnim dogovorom z mentorico v vrtcu in organizatorico PUD v šoli.
- Dijake organizatorica PUD v šoli seznanja z osnovnimi navodili o delu med PUD-om v vrtcu. V tem času so zlasti pomembna **naslednja navodila**:
 - Samo zdrav dijak prihaja na PUD v vrtec (nima povišane telesne temperature, ne kašlja, ne kiha). V vrtcu bo dijak podpisal o tem izjavo. Bolan dijak ostane doma, dokler ne ozdravi. Manjkajoče dneve PUD-a dijak nadomesti v času počitnic, po predhodnem dogovoru z mentorjem v vrtcu.
 - Dijak mora vedno vstopiti v vrtec z zaščitno masko in si pri vходу razkuži roke. Med opravljanjem PUD si pogosto umiva roke z toplo vodo in milom.
 - Dijak vsak dan nosi s seboj v vrtec zgornje oblačilo (majico, srajco, haljo) in primerne copate (lahki športni copati z nedrsečim podplatom), z namenom delovnega zaščitnega oblačila in obutve. Pogosto se v vrtcu zgodi, da se je treba med delom preobleči. Poleg tega dijak nosi s seboj tudi zaščitni predpasnik za potrebe delitve hrane in hranjenja otrok. Ko se izvaja v vrtcu športna aktivnost, dijak prinese s seboj tudi športno opremo.
 - Dijak mora upoštevati navodila o zdravem in varnem delu in obnašanju, s katerimi bo seznanjen v vrtcu, prvi dan PUD-a.
 - Poudarek je na dobrem opazovanju dela pomočnice-ka vzgojiteljice-ja predšolskih otrok ter aktivnem vključevanju v delo pomočnice-ka. Dijaki ste bili v šoli seznanjeni s točnim nazivom, naslovom in enoto vrtca ter imenom in priimkom mentorice, ki vam je dodeljena (če je vrtec to pravočasno sporočil). Od dijaka se pričakuje, da je čimbolj vedoželjen; da mentorico veliko sprašuje in da se ravna po njenih navodilih in priporočilih ter da je aktivna odrasla oseba v skupini otrok. Hkrati mora dijak upoštevati tudi hišni red ustanove kjer dela in poskrbeti za varno delo.
 - Pred prihodom na PUD dijak pregleda uradno spletno stran vrtca, kjer opravlja PUD.
- Dijaki ste v 1. letniku opravili **preizkus o varnem in zdravem delu**. Prejeli ste potrdilo, da ste preizkus uspešno opravili. Potrdilo je del vaše dokumentacije o opravljanju PUD-a in velja tri leta. Potrdilo je vaša last. Če ga v vrtcu zahtevajo, jim ga samo pokažete oz. kopirate.

- **Dijak ne zamuja na delo.** Morebitno odsotnost na delu zaradi bolezni pravočasno (še isti dan zjutraj) sporoči v vrtec.
- Neposredno dijakovo delo v vrtcu traja 6 ur. Dijaku lahko mentorica dnevno podaljša opravljanje PUD **v obsegu do 8 ur**, kar vključuje tudi pol uri odmor, posvetovanja z mentorico in pisanje poročil v vrtcu. Dijaku je omogočen 30 minutni odmor med delom, kar ne pomeni, da lahko delo zaključi 30 min prej, če nima vmesnega odmora.
- Dijaki morajo na PUD-u upoštevati dnevni red, hišni red in druge z zakonom predpisane dokumente o delovni disciplini in varstvu pri delu ustanove, kjer PUD opravljajo (v vrtcu).
- V vrtcu **vestno opravljajo** delo in naloge. Se aktivno vključujejo v neposredni delovni proces, ob tem spoznavajo organizacijo dela v vrtcu in vlogo udeležencev v delovnem procesu, dela in naloge pomočnika-ce vzgojitelja-ice predšolskih otrok, vzgojitelja-ice predšolskih otrok, spoznavajo otroke, starše, dejavnosti, ki v vrtcu potekajo.
- Spoznajo delo v vseh delih delovnega dne tako, da najprej hospitirajo, potem pa samostojno opravljajo določene naloge pomočnika-ice vzgojitelja. Z aktivnim vključevanjem dijakov-inj v različne dejavnosti, z izvajanjem določenih nalog, se praktično usposablja in pripravljajo za dobro izvedbo izpitnih nastopov pri poklicni maturi.
- Pri PUD-u naj bodo dijaki ustvarjalni in naj razvijajo vztrajnost, fleksibilnost, natančnost in smisel za kreativno uporabo znanja iz šole.
- Izpolnjujejo obveznosti, ki so določene s splošnimi akti šole in vrtca.
- V **kolektivni pogodbi**, sklenjeni med šolo in vrtcem je navedeno, da je dijaku omogočen dnevni obrok prehrane brez doplačila (4. člen pogodbe).
- Šola vsakega dijaka na PUD prijavi z obrazcem M1-2/B; prijava/odjava zavarovanja za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni in poravna prispevek za zdravstveno zavarovanje.
- Dijaki so med opravljanjem PUD-a disciplinsko in odškodninsko odgovorni po določenih splošnih aktov šole in vrtca.
- Dijak nosi v vrtcu **primerno delovno obutev** (se preobuje). To so lahko dvoranski telovadni copati ali podobna obutev, ki omogoča varno gibanje med otroki v skupini; neprimerni so copati iz tekstila, brez opore. Dijak nosi v delovnem času **oblačila**, ki ne vznemirjajo otrok (globok dekolte, veliko visečih dodatkov na oblačilih, zelo kratke hlače), **ne nosi nakita** (zapestnice, verižice in viseči uhani). Otrok lahko tak nakit zagradi in se vanj zaplete. Dolge lase dijakinja spne v čop. Za delo v vrtcu so primerni kratki nohti. O kodeksu oblačenja v vrtcu boste dijaki izvedeli več od svoje mentorice oz. od vodstva vrtca.
- Dijak ima v skupini kjer opravlja PUD s seboj beležko za zapiske, ki mu pomagajo pri sestavljanju dnevnega poročila. V garderobi pusti svoje osebne stvari (jopico, torbo). Med delom dijak ne sme uporabljati telefona in druge zabavne tehnike, razen če to potrebuje pri sestavi poročil o delu in se o tem predhodno dogovori s svojim-jo mentorjem-ico.
- **Pozor! Dijak piše poročilo o delu sproti, vsak dan.** Dijak prejme navodila za pisanje vsakodnevnih poročil ter predlogo poročila, ki jo dnevno izpolnjuje in dnevno pošilja svojem-ji mentorju-ici na njegov e-kontakt, ki ga je posredoval že prvi dan. **Poročila piše samo v e-obliki in jih samo v taki obliki tudi posreduje mentorju. Le tako se izognemo prekomernemu tiskanju in porabi papirja!** O primernosti opisa se dijakinja posvetuje s svojim-jo mentorjem-ico v vrtcu, ki poročilo sproti pregleda in **zapiše mnenje o dijakovem opravljenem PUD-u**, kar bo zelo dobrodošla povratna informacija za šolo in za dijaka.
 - **Navodila za pisanje in predlogo poročila PUD najdete v spletni učilnici Praktično usposabljanje z delom pri delodajalcu (PUD); poglavje za dijake 4. letnikov SSI-PV:**
<https://ucilnice.arnes.si/course/view.php?id=429>
- **Celoten zbir poročil – 25 poročil za PUD, dijak naloži v mapo tima v okolju MS Teams, z nazivom 4č/4d/4e_PUD. Vseh 25 poročil zbere v mapo z naslovom: Ime_Primek_Razred_Poročila**

PUD_20,21. To stori takoj po končanem PUD, najkasneje do 22. 1. 2021. S to novostjo se boste dijaki predhodno seznanili na pripravah na PUD v šoli.

ERASMUS+ MOBILNOST V PIU, v letu 2020

Tri skupine (12 – 15 dijakov-inj v vsaki skupini) iz 3. in 4. letnika, bodo v oktobru 2020 vključeni-e v dvotedensko opravljanje prakse v tujini (PIU - VET) v projektu »*Pilonovci po znanje tudi v evropske vrtce*« - »*Learning by doing in european kindergartens*«.

Ti dijaki-nje opravljajo PUD pri delodajalcu v Sloveniji prilagojeno (a še vedno v okviru terminskega razporeda). Opravljanje PUD-a v Sloveniji se jim skrajša za delež prakse, opravljene v tujini. (glej terminski razpored PUD za 2020/2021).

Delodajalca-vrtec o tem obvestimo v prošnji in v predlogu soglasja ter v kolektivni pogodbi o opravljanju PUD za dijake 4. in 3. letnika SSI-predšolska vzgoja.

O svoji E+ mobilnosti dijak-inja seznaniti tudi mentorja-ico v vrtcu. Več o Erasmus+ mobilnosti najdete v spletni učilnici *Praktično usposabljanje z delom pri delodajalcu*: <https://ucilnice.arnes.si/mod/page/view.php?id=741724>

NALOGE, DOLŽNOSTI VODJE VRTCA IN MENTORJA-ICE V VRTCU:

- Seznaniti dijake-inje z organiziranostjo vrtca, predpisi o varstvu pri delu, higienskimi predpisi in predpisi o varovanju zdravja. (vodja vrtca)
- Seznaniti dijaka-e z namenom in načinom opravljanja PUD-a v vrtcu, s pravicami in dolžnostmi dijaka-inje na PUD-u, navodili glede obleke in obutve in nošenjem ter uporabo različnih IKT pripomočkov in mobilnih telefonov. (vodja ali mentor-ica v vrtcu)
- Mentor-ica seznaniti dijaka-njo tudi s pravicami otrok in staršev; ponudi mu publikacijo vrtca oz. ga seznaniti s spletno stranjo vrtca (tudi vodja vrtca).
- Mentor-ica predstavi naloge in program dela pomočnika-ice vzgojitelja-ice predšolskih otrok, predstavi oblike sodelovanja s starši in okoljem, predstavi kurikulum vrtca in značilnosti ter posebnosti skupine otrok pri kateri bodo opravljali PUD.
- Mentor-ica spremlja delo dijakov-inj na PUD-u, mu svetuje, pomaga pri načrtovanju dela, opravi analizo dela skupaj z dijakom-njo, pregleduje zapise v poročilih in jih podpiše, beleži prisotnost dijaka na PUD-u.
- Mentor-ica na koncu opravljanja PUD napiše poročilo, kjer upošteva in opiše dijakovo strokovnost, odnos do otrok, do delavcev vrtca, odnos do dela, pripravljenost za delo, samostojnost pri delu, discipliniranost, odgovornost, izvirnost, ustvarjalnost in fleksibilnost dijaka-inje, kateremu je mentor-ica (glej predlogo za pisanje poročila).
- Šolska maturitetna komisija imenuje dijakovo-jino mentorja-ico in vodjo vrtca za nadzornika dijaku-inji pri izpitnih nastopih v vrtcu. V dogovorjenih terminih za opravljanje izpitnih nastopov vlogo nadzornikov odgovorno izvedeta in nastope ocenita.

NALOGE ORGANIZATORJA-KE PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA Z DELOM, NA ŠOLI:

- Pripravi pogodbo med vrtcem in šolo o izvajanju praktičnega usposabljanja z delom pri delodajalcu.

- Pripravi navodila za izvajanje PUD-a oziroma predlog nalog in del, ki jih bodo dijaki-nje izvajali-e v vrtcu.
- Pripravi navodila za izvajanje PUD-a za mentorje-ice v vrtcu.
- Pripravi navodila in dokumentacijo za opravljanje izpitnih nastopov za poklicno maturo.
- Napoti dijake-nje na PUD v vrtce po predhodno dogovorjenem razporeditvenem načrtu.
- Poskrbi (šola), da so dijaki zavarovani v času opravljanja PUD-a.
- Seznanjeni dijake-nje s pravicami, delom, nalogami in zadolžitvami v času PUD.
- Svetuje in daje strokovno pomoč pri izvajanju PUD.
- Pomaga pri reševanju nastalih problemov pri izvajanju PUD.
- (Šolska maturitetna komisija na podlagi predlogov tem za izpitne nastope, kandidatoma za poklicno maturo, izda potrditveni sklep.
- Nadzornikoma pri izpitnih nastopih izda sklepa o izvedbi in nadzorstvu pri dijakovih izpitnih nastopih.
- Ovrednoti dijakovo opravljanje PUD-a in poda končno oceno v redovalnico (opravi-a / ni opravi-a).
- Ob koncu PUD v šolskem letu, izda (šola) ustrezno potrdilo mentorju-ici za mentorstvo dijaku-inji.
- Sledi dijakovi dokumentaciji za 4. izpitni predmet poklicne mature in njeni ustreznosti.

NALOGE UČITELJEV STROKOVNIH MODULOV:

- Dijake spodbujajo k praktični uporabi pridobljenega strokovnega znanja iz šole v vrtcu in obratno;
- Skupaj z dijaki sproti analizirajo dijakove aktivnosti in opažanja v vrtcu ter to koristno uporabijo pri svojem poučevanju.

Ajdovščina, september 2020

Pripravila:
Karmen Lemut
Organizatorica PUD
Srednja šola Venopilon Ajdovščina
e-naslov: karmen.lemut@ss-venopilon.si
Tel: 05 3664 110, 3664 115